

[COTE] Numéro diktyon : 64862

Vaticano, Vaticano, Biblioteca Apostolica Vaticana, Barb. gr., 319

Type de cote :

Actuelle

Equipe Référente :

[ParaTexBib](#)

Auteurs :

- Rédigé par : LORRAIN Agnès
- Vérifié par : DIRKSE Saskia

Identifiants

Répertoire	Numéro	Url	Remarque
Aland minuscules	164	Lien	
Sèmeiômata-kôdikes	Barb. gr. 319	Lien	
Sèmeiômata-kôdikes	Barb. gr. 319 (2)	Lien	

Copistes, possesseurs & autres

Nom	Siècle	Dates	Remarque	Nature	Folios	Commentaire	RGK III
Βαρθολομαῖος	12 (3/4)		μοναχός	possesseur	174v	etiam copista (f. 174v-198v et 205r-214v), cf. UniProd 2.S.	61

Bibliographie

Répertoire	Titre	Type	Commentaires	Tome	Pages
	D. Bianconi (éd), <i>Storia della scrittura e altre storie</i> , Supplemento al Bollettino dei Classici, Accademia Nazionale dei Lincei 29, Roma, 2014				
	P. Canart, L. Perria, « Les écritures livresques des XI et XII siècles », dans D. Harlfinger, G. Prato (éd), <i>Paleografia e codicologia greca (Atti del II Colloquio internazionale Berlino-Wolfenbüttel, 17-20 ottobre 1983)</i> , Alessandria, 1991, p. 67-116				86, 110

Répertoire	Titre	Type	Commentaires	Tome	Pages
	F. Evangelatou-Notara, « Σημειώματα » ἑλληνικῶν κωδίκων ὡς πηγὴ διὰ τὴν ἔρευναν τοῦ οἰκονομικοῦ καὶ κοινωνικοῦ βίου τοῦ Βυζαντίου, ἀπὸ τοῦ 9ου αἰῶνος μέχρι τοῦ ἔτους 1204. Διατριβὴ ἐπὶ διδακτορία, Βιβλιοθήκη Σοφίας Ν. Σαριπόλου 47, Ἀθῆναι, Ἐθνικὸν καὶ Καποδιστριακὸν Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν, Φιλοσοφικὴ σχολή, 1982		N° 163, 424		10-11, 15, 26-27, 43, 79, 114, 154, 208
	D. Galadza, <i>Liturgy and Byzantinization in Jerusalem</i> , Oxford Early Christian Studies, Oxford, Oxford University Press, 2017. ISBN : 978-0-19-881203-6				70-71
	K. Hajdú, P. Schreiner, « Nikolaos von Otranto und ein angeblicher Plagiator im Cod. graec. 262 der Bayerischen Staatsbibliothek. Mit einem Anhang zur Provenienz der griechischen Handschriften aus der Sammlung Johann Albrecht Widmannstetters », <i>Codices Manuscripti & Impressi</i> , 87/88, 2013, p. 25-52 ; Abb. 1-6				40
	I. Hutter, « Beobachtungen zu italogriechischen Handschriften des Neuen Testaments in der Biblioteca Apostolica Vaticana », <i>Νέα Ῥώμη. Rivista di ricerche bizantinistiche</i> , 13, 2016, p. 51-78				67 (n. 93-95)
	S. Lucà, « Le diocesi di Gerace e Squillace: tra manoscritti e marginalia », <i>Calabria bizantina. Civiltà bizantina nei territori di Gerace e Stilo</i> , Soveria Mannelli, Rubbettino, 1998, p. 245-341				288-289
	S. Lucà, « Teodoro Sacerdote, copista del Reg. gr. Pii II 35. Appunti su scribi e committenti di manoscritti greci », <i>Bollettino della Badia greca di Grottaferrata</i> , 55, 2001, p. 127-163				142 & n. 67, 145 & n. 84, pl. 5a
	S. Lucà, « On the Dating and Provenance of the Euchologion of the Archimedes Palimpsest », <i>The Journal of the Walters Art Museum</i> , 66-67, 2011 (2008-2009), p. 59-72		perperam "Barb. gr. 391"		56
	L. Perria, <i>Repertorio dei manoscritti greci di area orientale</i> , Messina, 2000				
	L. Perria, « Libri e scritture tra Oriente bizantino e Italia meridionale », <i>Rivista di Studi bizantini e neoellenici</i> , 39, 2002, p. 157-187				
	L. Perria (éd), <i>Tra Oriente e Occidente. Scritture e libri greci fra le regioni orientali di Bisanzio et l'Italia</i> , Testi e Studi Bizantino-Neoellenici 14, Roma, 2003				XVIII, XXXIV
	P. Schreiner, « Handschriften auf Reisen », <i>Bollettino della Badia Greca di Grottaferrata</i> , 1997, p. 145-165				
	K. Weitzmann, <i>Die Byzantinische Buchmalerei des 9. und 10. Jahrhunderts</i> , Berlin, Mann, 1935 (Version en ligne)				36, 72, 73, 75
	K. Weitzmann, O. Kresten (éd), <i>Die Byzantinische Buchmalerei des 9. und 10. Jahrhunderts: Addenda und Appendix</i> , Veröffentlichungen der Kommission für Schrift- und Buchwesen des Mittelalters Band 243, Reihe IV: Monographien, Wien, Verlag der österreichischen Akademie der Wissenschaften, 1996				93
0146z	M. Agati, <i>La minuscola "bouletée"</i> , Littera Antiqua 9.2, Città del Vaticano, Scuola vaticana di paleografia, diplomatica e archivistica, 1992				
0291a	T. Wasserman, « The Greek New Testament Manuscripts in Sweden with an Excursus on the Jerusalem Colophon », <i>Svensk Exegetisk Årsbok</i> , 75, 2010, p. 77-108 (Version en ligne)				86 n. 28
0329l	N. Kavirus-Hoffmann, « Catalogue of Greek Medieval and Renaissance Manuscripts in the Collections of the United States of America, Part IX: Chicago, Illinois, The Lutheran School of Theology at Chicago, The Jesuit-Krauss-McCormick Library », <i>Manuscripta</i> , 59, 2015, p. 61-139				68
0796m	P. Canart, « Les palimpsestes des fonds grecs de la Bibliothèque Vaticane. Une liste sommaire et quelques précisions », dans B. Janssens, B. Roosen, P. Van Deun (éd), <i>Philomathestatos : studies in Greek and Byzantine texts presented to Jacques Noret for his sixty-fifth birthday</i> , Orientalia Lovaniensia Analecta 137, Leuven, Paris, Dudley (MA), Peeters, 2004, p. 45-55. [= Idem, Etudes de paléographie et de codicologie (Studi e testi 450-451), Città del Vaticano, 2008, p. 1311-1321]				
1647m	S. Lucà, G. Nardoza, « La Parva Catechesis di Teodoro Studita in Italia meridionale : un nuovo testimone ritrovato a Melfi, in Basilicata », <i>Rivista di Studi Bizantini e Neoellenici</i> , N. S. 52, 2015, p. 93-164 ; 17 tavv.		non Barb. gr. 391		116, suite de la n. 58

Numéro	Folios	Siècle	Date	Support Principal	Remarque	Copistes, Possesseurs & Autres	Révision
1.A	001-174	11	1039.10			Copistes : <ul style="list-style-type: none"> ● Λέων Possesseurs : Autres :	

Témoins (35)

Folios	Auteur	Oeuvre	Identifiant	Recension ou partie	BHG	Date Lit.	Siècle	Date	Commentaire	Contenu	Rev.	Biblio.
001-2	Eusebius Caesariensis	Epistula ad Carpianum	● CPG 3465.1				11	1039.10				
002v-5v	Eusebius Caesariensis	Canones Euangeliorum	● CPG 3465.2				11	1039.10				
005v-6v	Capitula librorum biblicorum	In Matth.: capitula					11	1039.10	inc. et des. = ed.			
007-14v, 017-55	Testamentum nouum	Euangelium sec. Matthaeum					11	1039.10	f. 15r-16v cf. UniProd 3.S.			
055	Versus et epigrammata	Incipit "πέρας Ματθαίου"	● DBBE Type 7094				11	1039.10	inc. et des. = ed.			
055	Subscriptiones librorum biblicorum	In Matth.: colophon Hierosolymitanus					11	1039.10	Standard.			
055-55v	Capitula librorum biblicorum	In Marc.: capitula					11	1039.10	inc. = ed.	Desinit abruptus λζ' Περι του κησσου των εγκαθετων.		
056-84v	Testamentum nouum	Euangelium sec. Marcum					11	1039.10				
084v	Subscriptiones librorum biblicorum	In Marc.: colophon Hierosolymitanus					11	1039.10	Standard.			
085-85v	Capitula librorum biblicorum	In Luc.: capitula					11	1039.10	- In duo columnis exaratum. - inc. = ed.	Desinit abruptus οθ' εξουθενησις Ηρωδου.		
086-134	Testamentum nouum	Euangelium sec. Lucam					11	1039.10				
134	Subscriptiones librorum biblicorum	In Luc.: colophon Hierosolymitanus					11	1039.10	Standard.			

Folios	Auteur	Oeuvre	Identifiant	Recension ou partie	BHG	Date Lit.	Siècle	Date	Commentaire	Contenu	Rev.	Biblio.
134	Capitula librorum biblicorum	In loh.: capitula					11	1039.10	- In duo columnis exaratum. - inc. et des. = ed. - aliqua capitula differunt ab editis, cf. "détails contenus".	Detail(s) ι' Περι της μοιχαλιδος. Desinit ιη' Περι του παρακλητου, ιθ' Περι της αρνησεως Πετρου, κ' Περι της αιτησεως του κυριακου σωματος.		
134v	Imagines	Imago picta					11	1039.10	loh. imago.			
135-170	Testamentum nouum	Euangelium sec. Iohannem					11	1039.10				
170	Subscriptiones librorum biblicorum	In loh.: colophon Hierosolymitanus					11	1039.10	Standard.	Doxologia uel Inuocatio		
170v	Subscriptiones librorum biblicorum	In Matth.: von Soden pp. 297-299 [40]-[58]					11	1039.10	- Videtur esse titulum prologi a Cosma. - Standard.			
170v-171	Prologi Librorum Biblicorum	In Matth.: notitia de euangelista e Cosma excerpta	● BHG 1228a (Pars I)				11	1039.10	inc. et des. paulo differunt ab editis.	Incipit Ουτος ο Ματθαιος ο πρωτος των ευαγγελιστων συνεγραψατο το ευαγγελιον οπερ λεγεται αγαθων πραγματων αγγελια Desinit της συγγραφης του μακαριου Ματθαιου του ευαγγελιστου.		
171-171v	Prologi Librorum Biblicorum	In Matth.: notitia breuis de euangelista e Cosma excerpta	● BHG 1228a (Pars II)				11	1039.10	inc. et des. = ed.			
171v	Prologi Librorum Biblicorum	In Matth.: argumenta miscellanea					11	1039.10	Prologus in 2 partes sine separatione. Cf. infra.			
171v	Prologi Librorum Biblicorum	In Matth.: argumentum von Soden p. 311 [108]					11	1039.10	Prologus miscellaneus, pars 1.	Textus Ιστεον οτι το κατα Ματθαιον ευαγγελιον, εβραιδι διαλεκτω γραφεν υπ' αυτου, εν Ιερουσαλημ εξεδοθη, ερμηνευεται δε υπο Ιωαννου, εξηγειται δε την κατα ανθρωπον του Χριστου γενεσιν, και εστιν ανθρωπομορφον το ευαγγελιον.		

Folios	Auteur	Oeuvre	Identifiant	Recension ou partie	BHG	Date Lit.	Siècle	Date	Commentaire	Contenu	Rev.	Biblio.
171v	Prologi Librorum Biblicorum	In Euang.: excerptum ex Irenaeo de quattuor euangeliis "(ιστέον ὅτι) τέσσαρα... ἐμφανίζει"					11	1039.10	Prologus miscellaneus, pars 2.	Incipit τέσσαρα δε εστι τα ευαγγελια, και ουτε πλειονα Desinit του αγιου πνευματος εμφανιζει.		
171v	Subscriptiones librorum biblicorum	In Marc.: von Soden, pp. 297-299 [40-58]					11	1039.10	- Videtur esse titulum prologi a Cosma. - Standard.			
171v-172	Prologi Librorum Biblicorum	In Marc.: notitia de euangelista e Cosma excerpta	● BHG 1038a (Pars I)				11	1039.10	Inc. et des. paulo differunt ab editis.	Incipit Ουτος ο Μαρκος, ο δευτερος των ευαγγελιστων Πετρου εν Ρωμη εντειλαμενου συνεγραψατο το ευαγγελιον το βαπτισμα εν αρχη προταξας, ο τυπος ην Desinit πασης της θειας γραφης.		
172	Prologi Librorum Biblicorum	In Marc.: notitia brevis de euangelista e Cosma excerpta	● BHG 1038a (Pars II)				11	1039.10	inc. = ed.	Titulus initialis παραγραφη. Desinit και προμηνυσαντι θεω και πληρουντι αμην.		
172	Subscriptiones librorum biblicorum	In Luc.: von Soden pp. 297-299 [40] - [58]					11	1039.10	- Videtur esse titulum prologi a Cosma. - Standard.			
172	Prologi Librorum Biblicorum	In Luc.: notitia de euangelista e Cosma excerpta	● BHG 0991a (Pars I)				11	1039.10	inc. = ed.	Desinit ελευσεται και τελειοι και αυτος την εαυτου γραφην.		
172-172v	Prologi Librorum Biblicorum	In Luc.: notitia brevis de euangelista e Cosma excerpta	● BHG 0991a (Pars II)				11	1039.10	des. = ed.	Titulus initialis παραγραφη. Incipit Και ουτος ο κηρυξ της νεας, διαθηκης τα αυτα τοις αλλοις εξειπεν, σαρξ αμνος απο της γενεσεως Ιωαννου ελθων		
172v	Subscriptiones librorum biblicorum	In Ioh.: von Soden pp. 297-299 [40] - [58]					11	1039.10	- Videtur esse titulum prologi a Cosma. - Standard.			

Folios	Auteur	Oeuvre	Identifiant	Recension ou partie	BHG	Date Lit.	Siècle	Date	Commentaire	Contenu	Rev.	Biblio.
172v-173	Prologi Librorum Biblicorum	In loh.: notitia de euangelista e Cosma excerpta	● BHG 0919c (Pars I)				11	1039.10	Inc. et des. differunt ab editis.	Incipit Ουτος ο θεολογος Ιωαννης ο εξαρχος των ευαγγελιστων, ο πλειω παντων αγαπομενος υπο του Χριστου, ο εκειθεν Desinit πασα η θεοπνευστος παλαια τε και καινη διαθηκη		
173-173v	Hippolytus Thebanus	Syntagma chronologicum	● BHG 0779h-hd, 1046i				11	1039.10		Titulus initialis αναγκαιον ζητησαι περι τουτου, Κοσμα Ινδικοπλευστου. Incipit Ιακωβος ο γενομενος επισκοπος πρωτος Ιεροσολυμων, υπο των αποστολων, αδελφος μεν του κυριου Desinit του Αγγαιου αδελφος Ζαχαριου του ιερεως.		
173v	Scholia exegetica biblica	De resurrectione: de concordia euangeliorum, incipit "κατὰ Μάρκον μετὰ τὴν ἀνάστασιν"					11	1039.10		Titulus initialis οτι δι' αμφοτερων, μετα την αναστασιν ωφθη τοις μαθηταις ο Χριστος, Κω (Κοσμας ?) Incipit Κατα Μαρκον μετα την αναστασιν λεγεται ωφθηναι τοις μαθηταις. Κατα Ματθαιον Desinit εις Βηθανιαν, και διεστη απαντων.		
173v-174	Indices christiani rerum notabilium	Index decem apparitionum domini post resurrectionem	● BHG 0779zr (Pars I)				11	1039.10		Titulus initialis δεκα επιφανια (!) του κυριου ημων Ιησου Χριστου τοις ιδιοις αυτου μαθηταις. Incipit Τοις περι την Μαρριαν εν τω μνημειω. β' τω Κηφα μονω. Desinit ι' εις το ορος των ελαιων ανερχομενον εις τον ουρανον.		
174	Versus et epigrammata	Incipit "τω συντελεστη"	● DBBE Type 2110				11	1039.10	Inc. et des. = ed.			

Folios	Auteur	Oeuvre	Identifiant	Recension ou partie	BHG	Date Lit.	Siècle	Date	Commentaire	Contenu	Rev.	Biblio.
174	Annotationes	Annotatio anographica copistae					11	1039.10	cf. transcriptionem http://simeiomata.kodikiotathimioa.gr	Textus εγγραφή χειρι Λ(...?)τος (Λεοντος?) πρεσβυτερου και ηγουμενου (?) καλλιγραφου του Φογλα αυταδελφου ινδικτιωνος η ετους ,ςφμη· οι αναγινωσκοντες ευχεσθε αυτον (sic) αμα τω κεκτημενω.		

Numéro	Folios	Siècle	Date	Support Principal	Remarque	Copistes, Possesseurs & Autres	Révision
2.S	007...170, 174v-198v, 205-214v	12	1168.03			Copistes : <ul style="list-style-type: none"> • Βαρθολομαῖος Possesseurs : Autres :	

Témoins (3)

Folios	Auteur	Oeuvre	Identifiant	Recension ou partie	BHG	Date Lit.	Siècle	Date	Commentaire	Contenu	Rev.	Biblio.
174v	Annotationes	Annotatio anographica copistae					12	1168.03	de transcriptione totius textus, cf. http://simeiomata.kodikiotathimioa.gr	Textus ... καγω δε ο ευτελης μοναχος Βαρθολομαιος, ο του Πολυχρονιωνησαμενος ταυτην την ιεραν βιβλον των δ' αγιων του Χριστου ευαγγελιων εις ιεροσολυμα εις νομισματα τρια εν τω ,ςχος' ετει μηνι μαρτιω και δια το μη εχειν μηνολογιον, ηγουν πινακα, εγραψα αυτο ιδιοχειρως...		
175-197	Liturgica	Tabulae liturgicae					12	1168.03				
197v-198, 205-214v	Liturgica	Lectiones selectae					12	1168.03				

Numéro	Folios	Siècle	Date	Support Principal	Remarque	Copistes, Possesseurs & Autres	Révision
3.S	015-16, 199-204	16 in.				Copistes : <ul style="list-style-type: none"> • Ἰωάννης Γυρίτης Possesseurs : Autres :	

Témoins (2)

Folios	Auteur	Oeuvre	Identifiant	Recension ou partie	BHG	Date Lit.	Siècle	Date	Commentaire	Contenu	Rev.	Biblio.
015-16v	Testamentum nouum	Euangelium sec. Matthaëum					16 in.		rest. Matth. 7,12-8,4.			
199-204v	Liturgica	Acoluthiae					16 in.					

Numéro	Folios	Siècle	Date	Support Principal	Remarque	Copistes, Possesseurs & Autres	Révision
4.P	015-16, 199-204	10-11				Copistes : Possesseurs : Autres :	

Témoins (1)

Folios	Auteur	Oeuvre	Identifiant	Recension ou partie	BHG	Date Lit.	Siècle	Date	Commentaire	Contenu	Rev.	Biblio.
015-16, 199-204	Nonnus (pseudo) abbas	Scholia mythologica	• CPG 3011				10-11		f. 202 saltem, cf. Lucà (2001), p. 143 n. 67.			